

37579, VIII, a VIII B, a

Rard

Naš List

Izhaja vsako soboto; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — „Naš List“ ima vsak mesec prilogo „Slovenska Gospodinja“ ter velja za celo leto 5 K, za pol leta K 2:50. Naročnina se plačuje vnaprej, na naročbe brez istočasno vposlane naročnine se ne ozira.

Uredništvo in upravnništvo je v Kamniku, kamor naj se izvolijo pošiljati dopisi, naročnina in reklamacije. Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi se računajo trislopna petit-vrsta 16 v. za enkrat, 14 v. za dvakrat, 12 v. za trikrat, za večkratno objavljenje nizke cene.

Leto I.

V Kamniku, 7. januarja 1905.

Štev. 1.

Slovinci!

Pred vami leži nov slovenski list.

Ali jih nimamo že zadostno število, ali je potreba novega slovenskega tednika dokazana, ugovarjal bo ta ali drugi. O potrebi takega lista, ki bi ne služil edino le strankarskim preprirom, in bi ne imel svojega prostora za brezkoristne osebne napade v domačem kraju; ki bi se posvetil izključno probuji našega naroda in ki bi mu bila resna skrb za njegove koristi in njegov napredek, o taki potrebi, ljubi Slovenci, presojajte sami. Saj so vam znane domače razmere.

„Naš List“ ni bil ustanovljen, da bi netil sovraštvo med lastnimi slovenskimi brati, pa tudi ni bil ustanovljen radi tega, da bi boj, ki se bije po Slovenskem, skušal blažiti. Ne, — tak boj je potreben, tako trdita obe nasproti si stoječi stranki; tako pravimo tudi mi, kajti zmaga bo le tedaj častna in slavna za dotično stranko, ako si jo bo le-ta priborila s trudom in naporom vseh svojih sil. — Da pa vsled tega boja, v katerem se trati toliko dragocenih moči za brezplodne medsebojne napade, trpi celokupni slovenski narod, in da od tega razpora gotovo nimajo koristi obmejni Slovenci, posebno oni na Koroškem, tega pa tudi nihče ne more tajiti.

„Naš List“ se torej ne bo vmešaval v domači prepir, svoj program izvrševati hoče s tem, da bo širil prosveto kar najpoljudnejše v najširše sloje slovenskega ljudstva, da se bo posvečal vsemu, kar more biti v korist našemu narodu, to je odločnemu delu za njegov napredek. Osobito se hoče pečati z gospodarskimi vprašanji Slovencev in Slovanov v obče, zabeležiti hoče najmanjši tozadevni pokret in biti odločen pospešitelj gmotnega našega napredka. Svojo pozornost hoče v prvi vrsti obračati kmet-skemu in obrtniškemu stanu, ki žalibog hirata in propadata čim dalje bolj. Nič manj pozoren ne bo na delavsko vprašanje, kajti ravno delavstvo je važen faktor za naš mali slovenski narod.

„Naš List“ se bo potegoval odločno za ustanovitev vsakovrstnih slovenskih, zlasti obrtnih, trgovskih in drugih višjih šol, saj imamo na celem Slovenskem le prav malo srednjih šol in od vseh ni niti jedna popolnoma slovenska.

Ena najvažnejših njegovih nalog bo, pazno zasledovati vsako gibanje naših narodnih nasprotnikov doma in ob mejah slovenskih. Zato vas vabimo, ljubi Slovenci, — pa bodi že kmet, obrtnik, delavec, trgovec, ali akademični izobraženec — ki vam je, res ležeče na lepši bodočnosti slovenskega naroda, stopite v naš krog, pomagajte odbijati naskoke sovražnikove, ki čim dalje drznejše nastopa na naših tleh, hoteč nas ugonobiti narodno, a ugonobiti nas tudi gmotno!

Ne ozirajte se niti na osebo, niti na dostojanstvo, bičal bode „Naš List“ najgrši greh — narodno izdajstvo. Brezobzirno bode razkrival nakane nasprotnikov naših narodnih zahtev, pospeševal in najodločneje pa zagovarjal vse naše narodne težnje, dramil naše ljudstvo k narodnemu delu, narodni zavesti in narodnemu ponosu. Vsak dober nasvet, ki ga ima kdo v spopolnitev „Našega Lista“, bomo radi uvaževali in skušali doseči, da bo list ustrezal vsestranskim zahtevam.

Na baš ne prijetni poti, ki jo je nastopil, vodila bo „Naš List“ ideja celokupnih koristi vsega slovenskega ljudstva, pred očmi bo vedno imel edini cilj — vse za blagor našega naroda!

Uredništvo.

Vabilo na naročbo in sodelovanje.

Da nam bo mogoče na prvi strani za-
črtani program izvrševati častno, vabimo
vse Slovence, ki jim je mar uspešno delo
za naš narod, da s svojimi nasveti, s svojim
sodelovanjem pomagajo širiti prosveto med
našim ljudstvom, s svojo naročbo pa utrditi
temelj „Našemu Listu“.

Obmejne Slovence prosimo, da nam
poročajo o vsakem gibanju naših narodnih
nasprotnikov, ki bi bilo v kvar napredku
in razvoju Slovencev. Stalnim sotrudnikom,
ki bi nam hoteli pošiljati zanesljiva poro-
čila iz naših narodnih postojank, določene
so primerne nagrade.

„Naš List“ bo prinašal daljše gospo-
darske članke iz peresa strokovnjakov,
vzodbujal bode k industrijalnim podjetjem
in poučeval, kako se naj naš narod na go-
spodarskem polju okrepi. Ako bode naše
ljudstvo gmotno neodvisno, ohraniti mu bo
veliko lažje svoje narodne svetinje in
uspešneje bode podiral zlobne nakane pri-
seljenih tujcev. Zakaj bi imeli večino bolj-
ših podjetij, kar jih je med Slovenci, tujci v
rokah, ko bi vendar Slovenci lahko pro-
izvajali za vse svoje potrebe doma. Mar je
naše delo slabše od tujčevega in naši pro-
izvodi manj vredni od njegovih?

Zanimal se bode za notranjo in vnanjo
politiko, prinašal bo novice iz domačih in
tujih krajev. V zabavnem delu pa bode pri-
našal zanimive in poučne povesti, zgodovinske
črtice in krajevne opise, novele in
humoreske.

„Naš list“ bo izhajal vsako soboto ter
bo imel prvo soboto vsakega meseca prilogo
„Slovenska Gospodinja“. Naročnina znaša
za celo leto 5 kron, za pol leta 2 kroni
50 vin.

Prvo številko „Našega Lista“ razpo-
slali smo s prilogo „Slovenska Gospodinja“,
v več tisoč iztisih širom slovenske domo-
vine v trdni nadi, da ga bode, Slovenci,
sprejeli kot odločnega boritelja za naše
pravice ter ga s svojim obilnim naročanjem
priznali kot takega. Le z združenimi močmi
bo mogoče doseči vzvišeni cilj, do kterega
bo vodila „Naš List“ iskrena ljubezen do
rodnih bratov in domače zemlje.

Uredništvo in upravništvo.

Naša politika.

Med našimi politiki je vladala doslej prehuda
strast. Zastopniki naroda bi morali zares imeti vedno
in povsod pred očmi blagor svojega naroda v gospo-
darskem in kulturnem oziru. A naši deželni poslanci
mlatijo že cela tri leta prazno slamo. Ako se pa
slama le preveč pretolče, ostanejo nazadnje same
pleve, ki nikomur dosti ne koristijo.

Vsled te strastne vojne za vajeti prvenstva trpi
narod in slovensko ljudstvo občutno škodo. Koliko
bi si bili opomogli nesrečni pogoreleci in poškodovanci
po toči in nevihtah, ko bi jim bila iz deželne pod-
pore dospela pravočasno denarna pomoč. Sedaj pa
tarnajo in trpé ter kolnejo svoje zastopnike, da jim
niso izposlovali zaželjene podpore. — Tega je kriva
zaslepljena strast teh zastopnikov.

Veliko ubozih vdov in sirot je dobivalo ob
prejšnjih rednih časih miloščine in podpore iz de-
želnih sredstev; a strast ljudskih zastopnikov od-
trgala jim je še ta mali grizljivi kruha od ust. Glad
jih mori ter jim izsiljuje solze na venela lica. Hval-
ležni ne morejo biti takim dobrotnikom in v svoje
molitve jih ne morejo vpletati; edino za to prosijo
Boga, da bi ukrotil besno strast ljudskih osrečevalcev.

Po trtni uši opustošenih vinogradov kmetovalci
ne morejo obnoviti, ker jim je izostala podpora od
dežele in države v brezobrestnih posojilih.

Mnogo krajev in vasi nima pitne vode. Narejeni
so že načrti za potrebne vodovode in vložene prošnje
na deželni zbor za podelitev podpore.

Zastopnikom naroda ni bilo to veliko mar, ker
niso rešili teh prošenj. Leže in prhné po predalih
deželnih uradov, ker poslanci slovenskega ljudstva
niso imeli usmiljenja z ubogimi prebivalci, da bi se
bili pečali s tako važnimi in potrebnimi zadevami!

In gospodje poslanci so dolžni pri svojem po-
štenju in svoji osebni in narodni časti, da kaj store
za bedno ljudstvo. Ker niso že dolgo časa ničesar
storili, dobi ljudstvo nasprotno pojme o njihovi dobri
volji. Zakaj pa sploh nimajo resne volje, da bi storili
to, kar od njih zahteva ono ljudstvo, ki jih je izvo-
lilo in pooblastilo za svoje zastopnike?

Ali je res to častno in možato, da se pokoré
kakemu oblastnemu kričaču in se pusté od njega
voditi, kakor kostruni od Hrvata! — Slovenci, taki
zastopniki niso vredni vašega zaupanja, izberite si
boljših!

Od vseh strani pritiskajo sovražniki na Slovence
in Slovence. Vsaka narodna pravica se mora izsiliti
od merodajnih oblastev. Sinovi naši so razkropljeni
po tujih zemljah, med tem ko oholi Nemci in naši
nasprotniki sedé pri polnih mizah našega kruha...
Tako zeló smo zaostali, da si niti potrebne učenosti
ne moremo pridobiti v domačem jeziku. Slovenska
visoka šola ali univerza bi se morala ustanoviti v
Ljubljani. Potem bi šele imeli prave in razumne
sodnike in politične uradnike, ko bi se ti izučili v
slovenskem jeziku. Kakšno spakedrano slovenščino
dobivate v roke iz raznih uradov, da niti ne razumeš
ubogi rojak, kaj ti hoče povedati s slovarjem v roki
skrupucani odlok!

Zatorej, veleccenjeni zastopniki slovenskega na-
roda, zahtevajte univerzo za Slovence in bodite složni
pri takih nastopih. Mir naj se tedaj naseli v vaša srca in
svoj razum in svoje zmožnosti, svojo veljavo ter svoj
ugled obrnite v prid teptanim Slovcem.

Čas se nikakor ne sme tratiti z zadevami, ki
naposled ne prinesó nikacega uspeha, ali nikake
koristi. Samó radi tega upirati se plodnemu delovanju,
ker ni v jedni ali drugi skupini absolutne moči za
izvršitev dotičnega predloga, je pač neumestno in
abotno.

Naše ozemlje ni veliko in nas Slovencev tudi
ni toliko, da bi mogli razcepljeni kaj prida doseči.
Ako smo pa jedini in stremimo skupno za kako
potrebno stvarjo, jo moramo doseči. Skupno je pa
vendar vse, kar Slovenci potrebujemo. Od najnižje
ljudske šole do najvišjega izobraževališča — do uni-
verze —, so nam brezdvomno potrebni vsi zavodi.
Da pa vse te šole in zavodi ustrezajo svojemu na-
menu, mora biti njih učni jezik slovenski.

Tudi naše katoliške vere se moramo oklepati,
a spoštujemo svojo vero, svoje svetinje in vse verske
zadeve tako visoko, da jih ne mešamo med posvetno
politiko. Vera nam razodeva ljubezen, mir in duševno
blaženstvo, zatorej nam bodi sveta in nedotakljiva.
Politika ima pa drug vir in drug tir. Ona ne more
vedno in povsod roditi ljubezni in miru, ampak po-
gostoma se v viharnem boju razvija in razbesni, da
pač ni sposobna, da bi se jo mešalo z miroljubno
versko blaženostjo.

V cerkvi ne želimo političnih govorov, ker
imamo za burne prizore in bučne govore dovolj
drugih prostorov, kamor čestiti duhovni gospodje
ravno tako lahko prihajajo, kakor drugi državljani.
Včasih je vendar dobro, če je pastir pri svojih ovcah,
da jih pomiri in potolaži, ako se zakropi med nje
pogoltni volk!

Občujemo prav lahko med seboj, četudi nismo
vsi istega prepričanja. Spoštovanja vreden je vsak
politik, kateri se na tak ali drug časten način pote-
guje za koristi svojega naroda. Do zaželjenega cilja
se pride po raznih potih. Zato je neobhodno potrebno,
da je mož, ki se poda na politično torišče, osebno
popolnoma neomadeževan, prebrisan in vsaj toliko
izučen, da lahko razume, kaj mu nasprotnik očita.
Ako pa nevesč in neuk možiček po milosti kake
stranke zasede častni stol narodovega zastopnika,
kazi splošni ugled stranke in vzbuja čudno mnenje
o njegovih prisiljenih volilcih. Razumen in neodvisen
volilec bo vsikdar in povsod volil le razumnega in
dostojnega kandidata. Zatorej ne volite svojih po-
slancev ne za parado, ne za kimanje, ampak volite
jih zato, da bodo odlično in razumno zastopali vaše
želje in zahteve.

V pravdi si izbereš zastopnika, o kojem veš,
da je izvežban in izveden v dotični stvari. Podpišeš

mu pooblastilo v trdnem prepričanju, da bo zastopal
tvoje pravice vestno in preudarno. Tudi poslanec je
pooblaščenec svojih volilcev. Ako se izkaže, da je
slab zagovornik, zakaj bi mu ne preklicali pooblastila
in mu ne odvzeli zastopstva?

Da bode na političnem našem polju več pošte-
nega dela in več koristnega sadu, treba bo kreniti
na drugo pot! V to svrhu želimo vsem našim poli-
tikom srečnejše novo leto!

Rusko-japonska vojna.

Svetovno - zgodovinski dogodek na daljnem
Vzhodu razburja danes ves politično-zavedni svet.

Drama, ki se ondi razvija takorekoč med dvema
— svetovoma, je tako velikega pomena za kulturni
razvoj Evrope in Azije, da se to danes niti približno
izračunati ne dá.

Reči se torej sme po vsej pravici, da to ni na-
vadna krvava vojna za samopašno pridobivanje pedij
zemlje ali kakega morskega zaliva, marveč da je to
pravi kulturni boj silnega obsega.

Znano je že dalje časa nam belokožcem v
Evropi, da je žoltemu plemenu v Aziji zrastle greben,
ter da so se mu začele cediti grde sline po — Evropi.

Ta tristemilijonski narod se danes zaveda svoje
grozne moči, ako se združi in združen prihrumi nad
Evropo. Da bi bilo v takem slučaju gotovo po nas,
o tem ni nobenega dvoma.

Celo žoltokožno azijsko pleme pa je danes čudo-
vito med seboj sporazumljeno, — da ne rečemo,
organizovano in čaka le ugodne prilike, da dobi
duška in z združeno silo pridere čez mejo Evrope.

To bi bilo potem še vse strašnejše, nego divjanje
turških in Atilovih čet v preteklih časih po naših
deželah. To bi bila povodenj, ki bi razdrila in uničila,
kar je evropska kultura zgradila vsa stoletja sem.

To pa se nikakor ne sme zgoditi in proti tej
nevarnosti bi vsi omikani narodi morali nastopiti
kakor en mož.

Zaradi tega se omikani človek ne more dovolj
čuditi, kako se celo med kulturnimi narodi more na-
hajati ljudij, ki stoje na strani Japonske in ki sim-
patizujejo z njo zoper Rusijo.

Ako stremi Rusija za tem, da porazi Japonsko
in utrdi svoje stališče na daljnem Vzhodu, je to le
kulturno delo, za katero jej mora biti hvaležen
ves omikani svet.

Ponosna Rusija hoče to vzvišeno kulturno delo
izvršiti sama; s krvjo in denarjem hoče zabraniti
divjim plemenom pot v kulturno Evropo — ali ni
kakor se ne zdi pravično, da morajo ravno potoki
slovanske krvi poteči, da se izvrši delo, ki bo
donašalo koristi tudi neslovanskim kulturnim na-
rodom.

Ali baš z ozirom na ogromne žrtve, ki jih do
prinaša Rusija zdaj na žrtveniku svetske kulture,
nam že veleva naravni čut, da stojimo popolnoma
na strani Rusije.

Zaradi tega bode tudi naloga našemu listu, ne
prinašati neresničnih poročil z bojišča, kakoršno iz-
vira iz japonskega ali angleškega vira, marveč držati
se hočemo poročil, ki so edino verjetna.

Žalostno poročilo o Port Arturju.

Port Artur je padel! — Da se ta sve-
tovna trdnjava brez pomoči ne bo mogla
več vzdržati dolgo časa, o tem ni bilo
dvoma; a da se bo njena usoda odločila
tako hitro, tega še nismo pričakovali. Vest,
da je general Steselj na novega leta dan
poslal japonskemu generalu Nogiju pismo,
v katerem mu predlaga predajo trdnjave,
ta vest je iznenadila svet in z žalostjo so
je sprejeli vsi prijatelji Rusije.

Odkar so si Japonci osvojili 203 me-
terski grič, bili so za Port Artur nesrečni
dnevi. Dne 28. decembra so Japonci zavzeli
fort Erlunšan, tri dni za tem Sunšušan in
tako drugi dan, to je novega leta dan,
Palunšan. Steselj je pisal generalu Nogiju,
da je sedaj njegov odpor brezuspešen. Dne
2. januarja se je japonski parlamentar po-
gajal z generalom Stesljem dve uri v nje-
govem glavnem stanu. Predlog, da se začne
pogajanja glede predaje, je bil sprejet.

Predaja Port Arturja se je izvršila. Istega dne ob 10. uri zvečer so pooblaščenec podpisali dogovor glede kapitulacije Port Arturja. Generalu Steslju so bili dovoljeni kar najbolj častni pogoji. Sploh so Japonci oduševljeni za tega hrabrega junaka, ki bo zapisan z zlatimi črkami v vojni zgodovini.

Zatrjuje se pa, da je admiral Wiren, še predno je general Steselj poslal Nogiju pismo glede predaje, na neki transportni ladiji odpeljal iz Port Arturja 8000 mož.

Križarice „Palada“, „Poltava“ in „Retvizan“ so se v pristanišču zažgale.

Ker je Steselj zaman čakal, da mu pride na pomoč Kuropatkin in ker mu je baje zmanjkalo tudi streljiva, mu ni preostajalo družega, kakor udati se. S tem je končana krvava borba za Port Artur, kjer je bilo prelite toliko krvi.

Da bi bila Rusom vsaj v Mandžuriji sreča mila!

Afera kapitana Kladova.

Kapitan Kladov, ki je v listu „Rossij“ objavil ostro obtožbo mornariškega vodstva ter izrekel, da je ruska mornarica nezadostna, boriti se proti japonski, je bil postavljen v disciplinarno preiskavo. Od tega časa pa je zbudil pozornost vseh javnih krogov Rusije. Kajti ta, kar je trdil o mornarici, se je izkazalo kot popolnoma resnično.

Kladov je pisal: „Ako se admiralu Roždjestvenskemu kar najhitreje ne pošlje na pomoč še tretje brodovje, utegne Rusija prepozno obžalovati svojo zmoto, kajti admiral ne razpolaga z zadostnimi močmi. Resničnost Kladovih izjav in njegova krivična obsodba vzbujata sočustvovanje vseh ruskih krogov. Začelo se je nabirati velikih svot za Kladovo ustanovo in sama soproga Roždjestvenskega se udeležuje nabiranja. Kapitanu nameravajo podariti častno bodalce.“

Nevtralnost držav v rusko-japonski vojni in židje.

Že dlje časa opaža svet, kako se za vojno sposobni židje trumoma izseljujejo iz Rusije in beže na vse vetrove, da se tako odtegnejo vojaški dolžnosti.

Največ jih beži na Angleško in v Ameriko, kjer imajo tudi največ zaščite.

Tudi k nam v Avstro-Ogersko jih prihaja obilo. V Londonu jih je že nad 1.000.000; število v Ameriko izbeglih ruskih za vojno obveznih židov pa je sploh neznano.

Ruska vlada baje molči k temu izraelskemu begu, ker ima glede istega svoje politične nazore.

Zatrjevanjem židov, da so oni najboljši domoljubi ter da z veseljem žrtvujejo svoje življenje za carja in domovino, ruska vlada seveda ne verjame. Saj ima dokazov obilo, da so baš židje oni element, ki po časopisju in drugače najbolj ruje proti obstanku Rusije in da so baš židje oni element, ki vodi življenje carja nevarno organizacijo nihilistov v Rusiji.

Ali beg ruskih za vojaščino obveznih židov ima drug, mejnaroden pomen.

Ako namreč nevtralne države strogo pazijo na to, da v nobenem pogledu ne prekršijo nevtralnosti nasproti vojujočima državama, — zakaj pa sprejemata osobito Anglija in Amerika tisoče in tisoče ruskih vojaških begunov židovskega pokoljenja na svojih tleh?

Po našem skromnem mnenju je to pač kršenje nevtralnosti napram Rusiji! Kajti, ako se smatra za kršenje nevtralnosti že to, ako kaka nevtralna vlast dovaža eni vojujočih se strank vojne potrebščine, kar pomeni ojačenje ene stranke nasproti oslavljenju druge, — mora se istotako smatrati za kršenje nevtralnosti, ako se sprejema vojaške begunce pod svojo zaščito, kar mora biti v očeh diplomacije istotako oslavljenje ene vojujoče se stranke napram ojačenju druge.

Da židje ne izražujejo dobre domovinske ljubezni v vojni, ker so zmožni vseh podlih lastnosti, o kakoršnih vojskovodje ne smejo slišati pri svojem moztvu, to je resnica in s tega stališča mora biti Rusija celo hvaležna židovskim begunom, da zapuste njeno sveto zemljo, — a po drugi strani utegne baš ta beg postati usodepoln za Rusijo — po vojni.

Kajti kakor žid danes noče nič vedeti o ljubezni do Rusije in carja in varuje le svojo — kožo,

istotako bodo isti židje hoteli po vojni zopet — zdravi in veseli vrniti se nazaj v Rusijo ter zasesti prostor toliko in toliko padlih poštenih ruskih sinov!

Treba imeti pred očmi le to dejstvo, pa vidimo, kam meri židovski beg iz Rusije.

Ali bi torej ne bilo umestnejše, da Rusija stori kratek proces ter židov ne pusti iz Rusije, marveč jih siloma tira na bojišče, da ondi store „junaško smrt za carja in domovino!“

Vnanje države pa bi se morale zavedati dolžnosti, ki jih veže napram vojujoči se Rusiji, da ne dajejo varstva ruskim vojaškim begunom židovskega pokoljenja.

Ako pa bi se ruski židovski beguni po vojni tudi ne vrnili v Rusijo in bi ostali recimo v Ameriki, — pa je to njih naseljenje na ameriških tleh zopet usodepolno za druge izseljence.

Vprašanje izseljevanja v Ameriko je stopilo v kritičen štadij baš v zadnjih letih, ko se je židovsko naseljenje v Ameriki sumljivo pomnožilo.

Več za danes o tem ni da govorimo, pokazati smo hoteli s prstom samo na dejstvo, da države, ki dajejo na svojih tleh varstvo vojaškim begunom iz Rusije, istotako prekršijo nasproti isti nevtralnosti, kakor če bi Japoncem dovažale orožje in streljivo.

Francoski poslanik Bompard o vojni.

V Pariz došli francoski poslanik na ruskem dvoru, Bompard, je izjavil nasproti enemu uredniku lista „Temps“, da je vsa Rusija danes bolj nego v početku odločena, da za vsako ceno izvojuje popolni uspeh na bojišču.

General Kuropatkin, kateri iz početka ni razpolagal z dovolj bojnimi močmi, katere pa je vendarle znal tako izbornu vporabljati, ima zdaj bojni instrument prve vrste.

V financijelnem oziru stoji Rusija izbornu. Z ozirom na obdolžitev francoske industrijalce zastopajočega lista „Matin“, da poslanik pri najetju ruskega posojila ni dosti varoval interesov industrije, je Bompard odgovoril, da bo Rusija ves čas vojne porabila v prvo svoje lastne industrijske zaloge in v prvi vrsti naročala pri domači izborni industriji.

Krivososi industrijalci Francije so potemtakem pogoreli s svojimi nadami glede izkoriščanja rusko-japonske vojne. Izborni so ti židje zares! Trumoma zapušča mladi Izrael Rusijo, mesto da bi se žrtvoval za domovino, ki ga redi in pase, — po drugi strani pa Izrael stremi po priliki, kako bi molzel milijone iz iste vojne, o kateri noče nič vedeti, ko se gre, da bi žrtvoval zanjo svojo kri!

Surovost japonskega mornariškega častnika.

Zdaj je dognano, da je poveljnik japonske torpedovke zares dal streljati na džunke, na katerih sta bila francoski in nemški vojni atašej in da je strel ubil nemškega atašaja. Potem pa je dal potopiti še džunko, na kateri je bil francoski atašej, z atašejem vred. Ta vest, ki je zdaj potrjena, je napravila jako slab utis v Parizu in Berolinu in ni izključeno, da bo imela zadeva za Japonsko slabe posledice.

Novoletni „dar“.

Za novo leto dobili smo novo ministrstvo. Če bi pa kdo trdil, da smo s tem kaj na boljšem, bi se zelo motil, kajti Gautscheva dela avstrijskim Slovanom niso neznanu. Upamo pa, da bodo merodajni krogi vendar že enkrat spoznali, da s samimi poskusi ne bo šlo naprej.

Dr. Pavel baron Gautsch pl. Frankenthurn se je rodil 26. februarja 1851. kot sin državnega uradnika. Leta 1874. ga je naučni minister Stremeyr pozval v naučno ministrstvo. Po preteku štirih let je postal podtajnik. Leta 1881. je bil imenovan ravnateljem Terezijanske akademije, a kmalu nato je postal dvorni svetnik. Leta 1885. je bil Gautsch imenovan naučnim ministrom, kar je ostal do padea Taaffejevega ministrstva l. 1893. Med tem je l. 1889. postal baron, po padcu Taaffejevega ministrstva pa je bil imenovan kuratorjem Terezijanske akademije. L. 1895. je bil poklican v gosposko zbornico.

V Badenijevem ministrstvu je bil baron Gautsch zopet naučni minister; po padcu tega ministrstva l. 1897. pa je bil imenovan ministrskim predsednikom in ministrom za notranje stvari. Dobre tri mesece je bil ministrski predsednik. Po svoji demisiji, ki jo je podal dne 5. marca 1898., je bil Gautsch po smrti Hohenwartovi imenovan predsednikom najvišjega računskega dvora.

Ministrstvo Gautsch je sedaj sestavljeno tako: Baron Pavel Gautsch, predsedstvo; grof Bylandt-Rheidt, notranje stvari; grof Welsersheimb, deželno brambo; vitez Hartel, uk in bogočastje, baron Call, trgovino; dr. Wittek, železnice; dr. Kosel, finance; grof Buquoy, poljedelstvo; dr. Fran Klein, voditelj pravosodnega ministrstva; dr. Randa, minister-rojak za Češko; dr. Pientak, minister-rojak za Galicijo.

Kombinacije.

Razni listi prinašajo poročila, da se utegne pri namestništvih v kratkem zgoditi več sprememb. Po teh poročilih bi bil šlezjski namestnik grof Thun imenovan gornjeavstrijskim namestnikom, na njegovo mesto bi prišel zadrski baron Handel, na Handlovo mesto pa dvorni svetnik pl. Simonelli, ki je baje več jugoslovanskih jezikov. Na mesto tirolskega barona Schwartzenau pride kranjski dež. predsednik baron Hein, za Kranjsko pa bi bil imenovan grof Schaffgotsch. Drugi pa vedo povedati, da je baron Hein določen za izpraznjeno mesto na Gor. Avstrijskem.

Nova avstrijska trdnjava.

„Narodna Obrana“ v Osjeku poroča, da namestna avstrijska vojna uprava na nekem otoku med Zadrom in Šibenikom zgraditi novo trdnjavo, ki bo stala 70 milijonov kron. Prihodnje leto pa nameravajo zgraditi tudi nove trdnjave v kotorskem zalivu in sicer med Kotorom in Špico. — Te trdnjave veljajo izvestnim poskusom Italije, izzvati komplikacije v tamošnjih vodah.

Položaj na Ogrskem.

Iz Budimpešte se poroča, da je v seji državnega zbora dne 2. t. m. Košut opozarjal ministerskega predsednika Tizzo, naj se uda. Tizza mu je odgovoril, da je razpustitev zbornice sklenjena. Razpustil jo bo kralj v svojem prestolnem govoru. Levica je nato kričala: „Živela ustava!“ — Zadnje državnozbornske volitve na Ogrskem so bile viharne, a pričakovati je, da bodo nove volitve še burnejše, ne manj omadeževane s krvjo razdraženega naroda.

Na Balkanu še ni miru.

Turčija se prav malo briga za zahteve vele-vlastij, da napravi mir in red v Makedoniji. Nasprotno se kaže, da hoče Turčija po vsej sili boj in prelivanje krvi. Zdaj je zopet naročila 40.000 pušk Mauserjevega zistema, s katerimi hoče oborožiti nove čete, katerih naloga bi bila, uduševati medsebojne boje med bolgarskimi, srbskimi in grškimi ustaši, — katere boje, ako se res vrše, pa turški agentje sami nahujskajo. Turčiji je torej samo za prelivanje krvi in družega nič. Tudi se brani Turčija pomnožiti orožniške čete, kakor so zahtevale oblasti. Na ta način gotovo ne pride do miru na Balkanu.

Nemčija v denarnih zadregah in njeno razmerje z Rusijo.

Nemški državni zbor je dokončal razpravo o finančnem stanju. Tako državni zakladnik, kakor tudi vse stranke so priznale, da se Nemčija nahaja v slabem denarnem položaju.

Ta položaj označuje naraščajoči, četudi skrbno prikrivani državni dolg in zadolževanje ter vsestranska posojila.

Da ta položaj, ako se ne obrne na bolje, utegne močno uplivati na bodoči notranji razvoj, so priznale vse stranke, ali da bi se zamoglo v bližnji bodočnosti obrniti na bolje, o tem pa so istotako dvo-mile vse stranke.

Nemčija se torej pač nima vzroka smejeti, a najmanj ima pravico, norčevati se iz Rusije zdaj, ko je poslednja zapletena v nevarno vojno na skrajnem Vztoke. Zaradi tega je naravnost neumljivo, kako more nemška vlada dopustiti sramotenje in zaničevanje Rusije po nemškem humorističnem časopisju, dobro vedoča, da tak ton v nemškem časopisju ne more najti ugodnega odmeva v Rusiji.

Sicer se je nemški kancelar pritožil proti te vrste pisavi v nemških listih v jedni zadnjih sej državnega zbora. Ali pa bo njegov opomin kaj pomagal, je drugo vprašanje.

Zanimivo pa je vedeti, kako je organ nemškega kancelarja, „Hamburger Nachrichten“, pisal k tej zadevi. List pravi:

„Resnično je, da se račun nemških dovtipnih listov precej krije z množino mrznje in srda, ki se

nabira v inozemskih, zlasti ruskih listih nasproti Nemčiji, — ali utegnili bi vendar priti časi, ko bode vsled izvenrednih komplikacij v Evropi tem listom in vsem onim, ki se danes zabavajo na račun Rusije, prošla volja smejeti se. Takrat bi utegnili ti ljudje, četudi ne z življenjem, pa s svojim žepom plačati ceho, katero delajo zdaj na račun našega močnega severnega soseda. Potem pa naj pokritje iščejo le pri sebi, nikar pa pri državni vladi, ki jih je zarana svarila in ki si pošteno prizadeva, da od našega razmerja do Rusije odstrani vsaki oblaček. Ali stvari se utegnejo nenadoma spremeniti, stvari, ki bodo pri teh listih rodile spoznanje, kako nevarno in ne vredno igro uganjajo in kako težka odgovornost zadene baš nje, ko se nasledki neprestanega zasramovanja Rusije ne bodo več dali odvrti z nobeno vladno umetnostjo.

To so sicer resne in blagohotne besede, in dajo med vrstami razumeti, da se Nemci vendar boje še koga drugega nego samo svojega Boga, — ali zdi se, da ima nemška vlada vendar še kako močnejše sredstvo, s katerim zamore zabraniti omenjeno pisavo, nego pa list „Hamburger Nachrichten“.

Francija demoralizovana.

V javnost prihajajo grozne vesti o nenaravni smrti nacionalistiškega poslanca Syvetona v Parizu. Kakor znano, je imel Syveton nedavno spor z vojnim ministrom André-jem in je bil za več sej izključen iz zbornice. Ko pa je doba izključenja pretekla, so ga njegovi tovariši zaman pričakovali v zbornici. Hkratu se raznese vest, da so Syvetona našli mrtvega v njegovi pisarni, — njegova žena da ga je našla ležečega na tleh s plinovo cevjo v ustih.

Stvar so njegovi tovariši takoj naznanili sodišču, katero je po daljšem preiskovanju prišlo na sled nekim pismom, iz katerih se da slediti, da je vlada siloma odstranila neljubega jej diplomata. Ali da bi njena čast ne bila omadeževana, poslužila se je žene Syvetonove in njegove pastorke neke Menard, katera je obdolžila Syvetona nečastnega ravnanja ž njo. Vsled tega je njegova žena pritiskala nanj, da se usmrti in mu je še držala v ustih plinovo cev, dokler ni izdihnil.

Za vso to grozno komedijo pa je tičala vlada, ki je madami Syveton za njen umor izplačala baje znatno svoto.

Ako se francoska vlada mora posluževati že takih sredstev, da odstrani drugače misleče politike, potem se že sme reči, da ona Francija, katero vladajo taki elementje, celoma — gnije!

Gorenjska.

Da je naša bistra slovenska Švica v nevarnosti pred nemško poplavo, o tem se že dolgo govori in piše. Saj kar se ne zgodi, se ne izve. In godé se skoro vsaki dan reči, ki pričajo o tem, da je Nemeu resno z — zavzetjem naše mile Gorenjske.

Prvo postojanko se mi zdi, da je Nemeu že zavzel, namreč po večini — gorenjska srca in gorenjsko pamet.

Ako stopiš v kraje, kjer je količkaj izobraženstva, že slišiš prav brezskrbno nemški čebljati. Na videz to ni nič hudega in gre kar samo ob sebi. Saj je še celo nekaj posebnega, ako kdo — več jezikov zna. Tako mnenje gre med širjim prebivalstvom. Kdor pa čuti narodno, njega boli srce, ko vidi prav polagoma potapljati se našo Gorenjsko v germansko močvirje.

Saj je med najpriprostejšim ljudstvom ukoreninjena nesrečna misel, da se morajo otroci gorenjskih starišev — nemški učiti. In tako se dogaja! Oče da svojega sina na Koroško v šolo, da se tam nemški uči, mati pa sili svojo hčer k nemški gospodi, „de seuš nemšče naučiva“.

Nemeu, videvši to nezavednost našega ljudstva, se smeje v pest in smatra svojo zmago za — dobljeno.

Izobraženstvo po boljših trgih in celo vaseh kar od kraja nemški gostoli in ne morda v občevanju z Nemci, marveč kar samo med seboj.

Kdor bi hotel to utajiti, bi moral tajiti resnico, — ki v oči kolje.

Vrhu tega pa opazujemo in to ne morda samo v industrijskih krajih, kakor Jesenice, Tržič, Dovje, marveč povsodi — da se prav pridno množi nemški naraščaj od drugod. Zdjaj ti pricaplja kak nemški ali nemško misleči uradnik, zdjaj kak rokodelski pomočnik. In tako vspeva „nemški kolonijalni zistem“ v naši bistri Gorenjski!

In kaj se stori proti temu? Bore nič! Saj še sami ne čutimo, kako mirno lezemo pod — piklhaubo!

Ako bi hoteli še rešiti biser domovine, lepo Gorenjsko pred potujčenjem, morali bi dramiti ljudstvo iz narodnega spanja, v katero je še bolje zabitavata — žganje in domači prepir.

Društveno življenje bi se moralo okrepiti, pogostoma prirejati narodne shode, na katerih bi se čuli navdušeni govori. Kje so tisti časi, ko smo čuli toliko lepih govorov.

V poglavitem pa bo treba bolje paziti na svojo rodno zemljo. Še bridko se bo maščevala nad nami napaka našega ljudstva, da prodaja svojo zemljo onemu, ki več ponudi, — pa bodi Nemeu, Lah, Madjar ali — žid.

Prava narodna zavest zahteva od nas, da ne prodamo niti palca svoje zemlje — tujeu, Neslovanu.

Ali kako grozno se greši v tem oziru! To je zares površnost, ki seka globoke rane v naš narod.

Naša bistra Sava ima še mnogo izbornih gonilnih močij. Ako bi bili narodni, ne prodali bi tujeu niti kapljice od te vodne sile.

Kako pa delamo zares?

„Kdor prej pride, prej melje“, je naš pregovor in po tem se ravnamo.

Zato na Gorenjskem že prav pridno „meljejo“ tujei.

Tako nikakor ne sme iti naprej!

Slovinci, uvažujte geslo „Svoji k svojim“!

Štajersko.

Dasi je v Mariboru dobra tretjina prebivalstva slovenska, je vendar mariborski občinski svet sklenil prepovedati vse slovenske napise po mestu. Ta sklep se nanaša ne samo na ulične napise, marveč tudi na napise nad slovenskimi trgovinami itd.

S tako naredbo bi hotel mariborski, vsenemški okuženi, občinski svet dati slovenskemu Mariboru pristno nemško lice. Nadejamo se, da se mu to ne posreči ter da bodo tamošnji Slovenci vedeli, kaj jim je storiti. Sploh pa je ta prešernost mariborskega občinskega sveta krepek migljaj Slovincem po vseh onih občinah, kjer imajo sami določevati v občinskih zadevah, da prično tujeu vračati milo za drago.

Preveč prijenljivosti kažemo tujeu, zato nas popada. Obrnimo že enkrat svoj ščit!

V štajerskem deželnem zboru so slovenski poslanci opustili obstrukcije in s tem omogočili mirno razpravo o gospodarskih predlogih. Pripustili so celo, da je bil sprejet proračunski provizorij. Čuti je pa, da se bo obstrukcija zopet obnovila. Odločen nastop štajerskih Slovincem bi bil v sedanjem času gotovo umesten.

Mariborski sodnik Liebisch se je v svojem vsenemškem navdušenju spozabil tako daleč, da je sodeloval pri sklepu obč. sveta, naj se prepovejo slovenski napisi v Mariboru. Ali naj imajo potem Slovenci še kaj zaupanja v takega sodnika? Poziv štajerskih listov, naj občinstvo Liebischu odklanja kot sodnika, naj bo pouk vsem možem enake vrste, kajti tak uradnik ne sme soditi slovenskega ljudstva.

Statistično iz Celja. V celjskem sodnem okrožju živi po uradnih izkazih 97 odstotkov Slovincem in 3 odstotki Nemcev. Vzlic temu je na sodišču nastavljenih 15 pomožnih nemških sodnih uradnikov in niti eden Slovenec. Od teh 15 Nemcev je ob enem 7 muzikantov v nemški glasbi. Slovenci morajo plačevati Nemcem tudi godbo.

„Štajerčevi“ tihotapei na Koroškem obsojeni. Kako zna ptujška „krota“ utihotapljati svoj „gift“, zvedeli smo iz naslednjih vrst: Ptujška „giftna krota“ pač najde prijateljev tuptam tudi med našimi koroškimi nemčurji, ki jo potem vsiljujejo slovenskim kmetom na vse mogoče načine. Da pa ti razširjevalci „Štajerčevega“ strupa niso bogvé kako imenitni ljudje, dasiravno sami trdijo, da boljših ni na svetu, je dne 13. decembra pokazala obravnava pri velikovškem sodišču. „Štajerčevi“ pristaši se namreč vedno bahajo s svojo poštenostjo in vestnim izpolnjevanjem svojih dolžnosti napram vsakomur, a „Štajerčevi“ sam ima na prvi strani sliko cesarja Josipa II.; njegovi razširjevalci pa — goljufajo c. kr. pošto za poštino. Da, tako je. Dospelo je namreč iz Velikovca debelo pismo na občinsko predstojništvo v Djekšah. Na pismu je bil uradni pečat slavnega velenemškega mestnega urada velikovškega. Poštinih znamk ni bilo na pismu, pač pa pripomba: „službeno — poštine prosto“. Pismo slučajno ni prišlo v roke občinskega pisarja

Bruckerja, temveč v druge roke. Pismo se je odprlo in notri je bilo — 10 iztisov „Štajerčev“. Mogoče je torej samo dvoje: Ali je „Štajerčev“, list ptujskih šnopsarjev ter raznih drugih pretepačev, ubijalcev in morilcev, obenem tudi uradni list velikovškega mestnega urada, ali pa se je hotelo pošto goljufati za poštino. C. kr. sodišče je smatralo drugo za resnično ter obsodilo nekega Megliča na denarno kazen, kakor tudi razne občinske pisarje. — Tako se je tudi tukaj izkazala pravica in resnica, da so ljudje, kateri se bavijo s „Štajerčev“, vedno v navzkrižju s pravico in postavami. „Štajerčev“ pač ni za drugo, nego da dela škodo vsakomur, kdor pride v dotiko z njim. To vedo prav dobro tudi velikovski „nemški“ trgovci, ki so svoj čas tudi pridno delili „Štajerčev“, pa so izprevideli, da jim to ne prinaša nikakega dobička, temveč le izgubo, in pustili so „Štajerčev“. „Štajerčev“ pa častitamo, da ima take imenitne razširjevalce, res sebe vredne. Tu se je zopet pokazala resničnost pregovora: „Gliha vkup štriha“ — kakoršen „Štajerčev“, taki razširjevalci! Res čast za list, da morajo razpošiljalci goljufati za poštino, da ga morejo razposlati! — Morda bi se na podoben način lahko razpečavale tudi — zemlje!?

Pri občinskih volitvah v Laškem trgu so bili izvoljeni v občinski odbor nemškutarji. Slovenci se volitev niso udeležili. Kaj je vendar temu vzrok?

Mariborski okrajni zastop zabeležuje v proračunu za leto 1905 55 810 kron deficita.

Slovinci, kupujte „narodni kolek“!

Koroško.

Kakor na Primorskem italijanska, tako na Koroškem nemška iredenta pritiska na slovenski živelj hoteč ga raznaroditi in zadnji sled slovenske narodnosti izbrisati iz zemljevida.

Da pri tem nepoštenem prizadevanju tamošnjih naših političnih nasprotnikov v prvi vrsti trpi slovensko šolstvo, je umevno.

Saj pri nedolžni mladini pričinja kruti sovražnik izvrševati to, kar se mu ne posreči pri zavednih odraslih. Tako hočejo v kali zatreti razvoj naše narodnosti, da bi jim bilo delo potem toliko lažje!

Naravnost nezaslišano je, kar čitamo o šolskih razmerah v slovenskem delu Koroške v interpelaciji, katero so stavili poslanci dr. Žitnik in tovariši dne 25. novembra 1903 do naučnega ministra in na katero interpelacijo je odgovoril isti minister še le dne 8. decembra 1904!

V tej interpelaciji čitamo, da so vse ljudske šole, katere v slovenskem delu Koroške ustanovlja vlada, izključno le ponemčevalnice slovenske mladine.

V dokaz temu sledeči podatki:

V Prevaljah je šestrazredna ljudska šola, katero obiskuje 90 odstotkov slovenskih otrok in le 10 odstotkov nemških. In na tej šoli je pouk izključno nemški!

V Lešah blizu Beljaka je dvorazredna mešana šola, katero obiskujejo izključno le slovenski otroci kmečkih in delavskih starišev.

In tudi na to šolo so spravili učitelje in učiteljice, ki niso zmožni besedice slovenskega jezika, ali pa ga rabiti nočejo! Pouk na tej šoli je zaradi tega podoben pouku v — gluhonemici in še slabše, ker učitelj ne razume učenca, učenec pa učitelja ne.

Vkljub temu in vkljub protestom slovenskih starišev se ta škandal nadaljuje, ker vsenemška politika deželne vlade Koroške upa na ta način ponemčiti vso Koroško.

Za izgled, kako znajo merodajni faktorji na Koroškem slepiti dunajsko vladu in naučnega ministra, pa je najboljši dokaz odgovor ministra samega na gori omenjeno interpelacijo.

Ta odgovor priča, da je bila dunajska vlada na koroških vsenemcih enostavno — nalagana.

Minister je namreč odgovarjal, da se Slovincem na Koroškem glede šolstva ne godi najmanjša krivica. V nižjih oddelkih ljudskih šol da se poučuje „izključno slovenski“. (Morda se slovenski otroci poučujejo — sami med seboj, — ker nemški učitelji jih slovensko poučujejo pač ne morejo! Op. stavca.) V srednjih oddelkih da se prične poučevati mešano, a v višjih oddelkih poučuje se izključno nemški. Poleg tega da je dokazano, da v dvorazrednicah učna moč drugega razreda že ne potrebuje več znanja slovenskega jezika, v trirazrednicah velja isto v tretjem razredu in v četverorazrednicah isto v četrtem razredu. Povprečno da velja o teh šolah, da

se učence prvih razredov sploh pripravljaja za nemški pouk na zadnjem razredu ali za obisk čisto nemških šol, kakor na pr. v Prevaljah. S tem pa, da so slovenski stariši popolnoma zadovoljni in ni torej povoda za kako izboljšanje razmer na koroških šolah.

Iz ministrovega govora povprečno že sledi, da so mu na srcu itak bolj Nemci nego Slovenci Koroške, — no, kri ni voda! Minister Nemeec tudi ne more drugače!

A značilno za postopanje koroških Vsenemcev je naravnost hudomušni odgovor, da na višjih razredih ljudskih šol že itak ni več potreba učitelju znanja slovenščine. To hoče reči, da so otroci do tam že toliko ponemčeni, da jim ni več treba učitelja z znanjem slovenščine! S tem odgovorom je neprikrito priznано, da imajo koroški Vsenemci pred očmi faktično germanizacijo slovenskega prebivalstva.

In to je pač vse, kar so skozi ministrova usta povedati hoteli!

Ostane torej le še pregovor: plavaj ali utoni! Koroški Slovenec, pomagaj si sam in Bog ti bode pomagal.

Morda se pa vendar še najdejo sredstva, da se našim nasprotnikom onemogoči nadaljne prodiranje v našo tamošnje narodno posest.

Narodna šola pri Sv. Jakobu v Rožu.

Dragi rojaki!

Znana vam je naša huda borba za našo slovensko šolo, znan tudi iste žalostni izid: Ni je več, edine petrazredne slovenske šole na Koroškem! Zalespljenost nekaterih domačinov; tuji nemški in laški, in žal tudi slovanski delavci, ki delajo predor skozi Karavanke, in Slovencem neprijazne šolske oblasti — vse to se je združilo proti naši slovenski šoli. Branili smo se z vsemi močmi, a takej premoči se nismo mogli ustaviti: Naša slovenska šola je uničena, razdeljena v dva dela.

Hud udarec je to ne samo za Št. Jakob, ampak za vse koroške Slovence, ker s padcem naše šole se je ysem Slovencem na Koroškem za dolgo zopet odmaknilo upanje priboriti si slovensko šolo. Vendar nikakor ne obupavamo, ker iz razvalin naše šole vidimo dvigati se veliko lepšo, veliko boljše in popolnejšo šolo: „Narodno šolo“ družbe sv. Cirila in Metoda. Res je, da je „Narodna šola“ sedaj še le misel, a ta misel je tako krepko in povsod sprejeta s takim navdušenjem, da se bo gotovo uresničila. Domače ljudstvo se je je kot edine ladje rešilke oklenilo z navdušenjem in s požrtvovalnostjo, ki preseza vsako pričakovanje! Družba sv. Cirila in Metoda je v odborovi seji dne 3. novembra 1904. odobrila to misel in je obljubila, da prevzame vzdrževanje šole, če jo sezidamo ter opravimo sami.

Za stavbo nove šole bo potrebnih najmanj 50.000 kron! — Pač velika svota, gotovo prevelika za nas koroške Slovence — ni pa prevelika za vse Slovence in bližnje nam brate Slované!

„Ljubezen je dobrotljiva — ljubezen nikoli ne mine“. Na to radodarno ljubezen se zanašamo i mi ter prosimo, nujno prosimo: Bratje rojaki, pomagajte nam sezidati „Narodno šolo“ v Št. Jakobu v Rožu, sezidati ladjo-rešilko koroškim Slovencem, ki se potapljam v tujem morju! — „Ne bomo še utonili, dokler bodo se ljubili sini majke Slave“.

Franjo Kobenter, župan; Fr. Majer, načelnik šolskega sveta; Matej Ražun, župnik.

Prispevke prejema: Matej Ražun, župnik, pošta: Št. Jakob v Rožu, Koroško.

Slovenci so zmagali pri zadnjih občinskih volitvah v Svetni vasi v Rožni dolini v dveh razredih. Nemškutarska trdnjava je torej padla. Živeli koroški borilci! — Tudi občino Gozdanje skušajte pridobiti pri prihodnjih občinskih volitvah!

Spominjajte se „Družbe sv. Cirila in Metoda“!

Primorsko.

Na Primorskem, osobito pa v Trstu in Istri je se vedno, kakor je bilo pred 20 leti, na dnevnem redu slovensko šolsko vprašanje.

Kakor posnamemo iz poročila o delovanju političnega društva „Edinosti“, se je glavna pozornost društva obračala na izboljšanje šolskega vprašanja v Trstu in v Istri.

V poslednji pokrajini je najmanj 120 ljudskih šol premalo, dočim jih imajo Lah i v izobilju.

V Trstu samem pa je še slabše.

Že dve desetletji se tržaški rodoljubi trudijo, da bi priborili za slovensko mladino v Trstu eno ljudsko šolo v mestu. Pa vse zaman.

Naposled je prišla stvar pred upravno sodišče, katero je dne 4. oktobra l. l. proti odredbam tržaškega namestništva in naučnega ministrstva razsodilo, da se ima v mestu Trstu ustanoviti slovenska ljudska šola, kakor to zahteva § 59. drž. šolskega zakona.

Tržaško namestništvo bo moralo zdaj iznova presojati o umestnosti slovenske šole v Trstu z ozi-

rom na preveliko oddaljenost slovenskih (?) okoličanskih šol ter zopet ugrizniti v kisló jabolko, kateremu bi se gotovo rado izognilo.

Na dnevni red šolskega vprašanja pa je prišla zdaj še osobito ustanovitev jedne univerze v Trstu.

Italijani si prizadevajo dobiti čisto italijansko vseučilišče v Trst, čemur pa bi se morala vlada odločno upreti že s stališča lastnega življenskega interesa naše države ob Adriji.

Kajti ako bi se Italijanom posrečilo dobiti čisto italijansko vseučilišče v Trst, [postalo bi isto pristna vzgojevalnica za Avstrijo in Slované najnevarnejših faktorjev, kakor so: sodniki, advokatje, zdravniki, profesorji itd., vzgojeni v pristnem italijanskem duhu, kateri bi brezdvomno postali tudi središče za najnevarnejše politične agitacije.

Društvo „Narodna prosveta“ se je ustanovilo v Gorici. Hvalevredna njegova naloga bo, skrbeti za izobraževalno delo med narodom. Naj bi ustanovitelji po vsem Slovenskem našli resnih posnemalcev.

Volitve v delavsko zavarovalnico proti nezgodam v Trstu. Politično društvo „Edinost“ v Trstu, ki bi se moralo kot tako zavedati svojih dolžnosti, ima — kakor se nam poroča iz zanesljivega vira — na vesti, da se je pri zadnjih volitvah v VI. kategoriji zgodil pravi narodni škandal. Edini slovenski zastopnik, g. Srečo Starè s Kolovca, bi bil brez truda lahko zopet izvoljen, ako bi merodajni gospodje ne bili tako narodno — leni. To je že več ko malomarnost. — Prav bi bilo, da politično društvo Edinost to zadevo pojasni.

Doma in drugod.

Ljubljanski občinski svet za slovensko vseučilišče. V zadnji seji pred novim letom stavlil je občinski svetnik g. dr. Kušar sledeči predlog:

Slavni občinski svet skleni: Mestnemu županstvu se naroči, naj takoj predloži visoki cesarski vladi na Dunaju zahtevo, da izposluje z ozirom na Slované in drugim narodom avstrijskim dogodivše se sovražnosti na vseučiliščih na Dunaju, Gradeu in Inomostu od strani germanske rase, da se ustanovi čimpreje vseučilišče oziroma vsaj pravna fakulteta v Ljubljani, ki bodi pristopno vsem južnim Slovanom.

Predlog je bil z navdušenjem enoglasno sprejet. Slovenci, ne mirujmo prej, dokler si ne priborimo tega, kar nam gre po vsej pravici. Ako imamo iste dolžnosti, kakor drugi narodi, imeti moramo tudi iste pravice!

Ustanovitev ljudske knjižnice odklonjena. V občinskem svetu ljubljanskem je bil Trillerjev predlog za ustanovitev ljudske knjižnice odklonjen z veliko (!) večino. — — —

Silna burja, ki je razsajala zadnje dni, napravila je na več krajih obilo škode. V Postojni je odnašala opeko in trgala slamo s hiš; poškodovala je tudi električno centralo. V Trstu je bilo 40 oseb deloma težko, deloma lahko ranjenih; poškodovala je streho tovarne za cigarete, kjer je bilo ranjenih več delavk. Promet na morju je bil ustavljen. O enakih nesrečah se poroča tudi iz drugih krajev.

Burja prevrnila železniški vlak. Iz Pirške Bistrice se poroča, da je 2. t. m. strahovita burja pri Trnovem prevrnila 12 tovornih voz. Pri tej nesreči je bil en sprevodnik težko, dva pa lahko ranjena.

Grozen požar je skoro docela uničil vas Blagovico pri Krašnji. Vsled silne burje ni bilo mogoče, obvarovati prebivalce strašne nesreče.

Nova železnica iz Kranja v Trzič se baje začne še to leto graditi.

Izseljenci zavrjnjeni. 33 izseljencev iz Slavonije, Črne gore in Makedonije je dospelo v Ljubljano. Policija v Novem Yorku jim je izkrcanje zabranila. Vozili so se s parnikom „Cunard-Linie“. Po šesttedenskem potovanju prišli so reveži bos i in brez vinarja v žepu.

Grofica Montignoso bode, kakor se poroča iz Pariza, koncert tega meseca javno nastopila kot koncertna pevka v dobrodelne namene.

Bančnega defraudanta Bertolija, ki je poneveril 150.000 kron, so prijeli na Reki.

Atentat na ruskega carja? Iz Petrograda se poroča, da je v bližini kolodvora v Minsku, kamor je bil car namenjen, eksplozija razdejala vlak v katerem se je vozilo carjevo služabništvo. Služabnikov je baje veliko mrtvih, a še več ranjenih. Govori se, da je bil dogovorjen atentat; z druge strani pa se zatrjuje, da se je vnel plin.

Gosi je deževalo. V Nagy-Beckerek u na Ogrskem je minoli terek okoli sedme ure zvečer začelo padati z neba nekaj nenavadnega. Mesto je bilo zavito v gosto meglo in v hudem mrazu zmrznile so divje gosi, ki so se v velikih jatah podile nad mestom. Po sto in sto jih je padalo na ulice in dvorišča. Samo v vojašnici so vojaki nabrali na dvorišču več ko petdeset zmrznjenih gosij.

Prošnje in sploh vloge na urade.

Kedar predložiš ali pošlješ kakšno pismo vloge na oblastva, moraš isto prav napraviti, to se pravi, navesti moraš natanko, kaj hočeš doseči z dotičnim pismom.

Navadno je treba na taka pisma, naj bo že prošnja, pritožba (priziv ali rekurz), ali kakšno naznanilo, kolka ali štemplja.

Če prineseš dotično vlogo osebnó h kakemu oblastvu, ti pove in prav za prav mora povedati dotični uradnik, če jo je treba kolkovati in s kako visokim kolekom. Drugače pa je, ako pošlješ tisto vlogo po pošti.

Svetujem ti, da vselej vprašaš kakšnega izvedenega človeka, kolik kolek je treba pritisniti na dotično vlogo. Ako je vloga prišla brez koleka ali s premajhnim kolekom na urad, moraš potem plačati dvojno ali še večjo pristojbino in kazen od nje.

Pri sodnji moraš že tako plačati koleke, ako podaš kakšno tožbo ali prošnjo ali pa pritožbo na zapisnik. Če ti notar ali advokat naredi vlogo, tudi že tako napravi, da se pritisne primeren kolek na zadevno pismo.

Ne boš se pa vselej posluževal notarjev in odvetnikov, ampak sam napišeš in odpošlješ svoje pisanje na oblastvo ali urad. Pri tem bodi previden in zapomni si vsaj to-le:

Brez koleka je prav malo vlog.

Taka so naznanila na oblastva (urade), če jim naznaniš, da se kakšni javni napravi godi škoda in da je treba hitro nekaj storiti, da se škoda odvrne. Na pr. če je povodenj poškodovala ceste, ali pota, železnice ali kako javno poslopje. Tako naznanilo je brez koleka.

Koleka proste so nadalje prošnje na vladarja, na državni in deželni odbor ali na občinske zastope, če se ne gre za korist posamezne osebe, ampak za skupno korist več državljanov, države same, kronovin ali občin.

Če pa sam za se kaj prosiš, moraš navadno pritisniti na prošnjo kolek za 1 krono.

Le če prosiš za oprostitev šolnine, ali za podelitev kakšne ustanove (štipendija), je prošnja brez koleka, a priloženo mora biti prošnji ubožno pričevalo.

Brez koleka so tudi vloge na poštne in železnične urade, ki se tičejo odpošiljatev pisem ali tovarnega blaga.

Tudi ti ni treba plačati ali pritisniti koleka na vloge, v katerih se pritožuješ na kak urad, da je katerisikoli uradnik ali sploh kakšna uradna oseba s teboj neuljudno ali surovo ravnala. Torej vloge zoper osebnó obnašanje kake uradne osebe.

Ubožcem, ki prosijo za miloščino ali ubožno podporo, tudi ni treba koleka na prošnje ali pritožbe, saj navadno itak nič nimajo.

Prošnje za podelitev sirotinskih ustanov in za vsprejem otrok v kak zavod za sirote so s prilogami vred brez koleka.

To so torej izjeme, kjer ni treba plačati kolekov. Kjer je ubožstvo in revščina in sicer dokazano ubožstvo, ondi se ne more zahtevati kolekov ali štempljev.

Drugače se pa marsikdo moti in potem britko kesa, da ni kolekoval svoje vloge.

Najmanj po 1 krono kolek moraš toraj pritisniti na svoje vloge, kadar od kakšnega oblastva ali urada česa prosiš.

Če si bil v bolnišnici in si dobil opomin, da moraš plačati troške za tvoje ali za zdravljenje kakega sorodnika, lahko prosiš deželni odbor, da te oprostí plačila stroškov, ako si ubožen ali hudo zadolžen. Na prošnje pritisni kolek za 1 krono in na vsako prilogo, ki že ni kolekovana, kolek po 30 vinarjev.

Kedar daš komu pooblastilo, da te zastopa pri kakšni obravnavi, ali kjer si bodi, treba je dejati na pooblastilo kolek za 1 krono; če pa je vas več, ki podpišete pooblastilo, je po navadi treba toliko kolekov po 1 krono, kolikor se vas je pod pooblastilom podpisalo.

Pooblastila za volitve so brez koleka.

Ako prosiš župana občine, v katero si pristojen, da ti izda ženitno zglasnico, kolekuj prošnjo z 1 K. Seveda moraš prošnji priložiti svoj in nevestin krstni list in morebiti še domovinski list.

Prošnje za dovolitev stavbe novega poslopja moraš vložiti pri svojem županu v občini, kjer naj stoji stavba. Prošnjo in načrt (plan) kolekuj in sicer prošnjo z 1 K, izvirni načrt z 2 K.

Prošnje za dovoljenje godbe in plesa, za točenje čez uro v gostilni ali kavarni, potem prošnje za dovolitev razstave kake imenitnosti, ali za koncert, kolkovati moraš z 2 K.

Ravno tako visok kolek pritisni na vlogo, v kateri prosiš za dovolitev javne prodaje, ki se okliče.

Rekurze, t. j. pritožbe zoper odloke in odredbe nižjih oblastev na višja oblastva kolekuj z 2 K in boš navadno izhajal. Seveda je pri sodnih odlokih paziti na zadevne predpise, ki določujejo visokost kolkovne pristojbine.

Pobotnice ali potrdila o prejetih plačilih kolekuj iz previdnosti vselej, kedar presega znesek 4 K. Lestvico za kolekovanje pobotnic dobiš v vsaki pratiki.

Zvezdice božje . . .

(Božična povest.)

Pri Nemirovih so čakali domu očeta.

Osem let je že, odkar je odšel v Ameriko.

Težko so se ločili takrat, joku je bilo dovolj: jokala je mlada žena, ko jej je podajal roko v slovo in ž njo so jokali še majhni otročiči.

„Nič ne bodi žalostna, Jerica“, jo je tolažil, a pri tem se je sam le težko vzdržal solz. „Ne bodi žalostna in ne jokaj! Kar mora biti, to mora biti! Saj vidiš, da tako ne moremo naprej. Zaslužka nobenega, kmetija ne nese, davki in stroški pa čedalje večji. A živi ne moremo v zemljo! Zato je najbolje, da grem po svetu in zaslužim, da bo za vse dovolj. Tam v Ameriki imamo dobre prijatelje, ki mi bodo šli na roko, da kmalu najdem dober zaslužek. Čez kaj časa pa se vrnem zopet domu, ali pa ti in otroci pridete za menoj in lepo bomo imeli tam za morjem, da bo veselje!“

Mej tem časom, Jerica, pa gospodinji doma kakor več in znaš, — jaz ti bom zvesto pošiljal od svojega zaslužka, da vam ne bo treba stradati in da ostanete zdravi!“

Po teh besedah še enkrat objame objokano ženo in otročiče, pa odide po cesti ven v široki svet.

* * *

Minulo je nekaj mesecev, da ni bilo glasu od njega.

Težko je bilo mladi ženi brez moževega varstva, sami z majhnimi otročiči, — a še težje je prenašala križ, ko ni hotelo biti od njega glasu.

„Da bi le ne bil po poti nesrečen!“ je zdihovala in molila k Bogu, da ga ohrani.

Konečno pride pismo — njegovo pismo! — da je srečno prišel med svoje znance in da je dobil dela v rudokopu, ki je dobro plačano. V pismu pa je ležal poleg tega ugodnega poročila še lep znesek v bankovcih. „Pa kaj dobrega si privoščite za Božič, ti Jerica in otroci!“ je zapisal na konci pisma. „Jaz se vas bom spominjal na sveti večer tukaj, daleč od vas.“

Za tem pa je minul mesec za mesecem, leto za letom.

Tone je pridno delal in postal pri predstojnikih zelo priljubljen. Dobival je čedalje večjo plačo in si v teku časa še prihranil lepo svotico denarja.

Tako je potekalo osmo leto.

Nekega dne pa se mu stoži po domu, po ženi in otrocih, pa se odloči, vrniti se k njim.

V pismu, ki ga je prej pisal ženi, je povedal, koliko si je prihranil in kaj hoče storiti od tega denarja, ko se vrne.

„Hišico lepo pozidamo“, pravi, „in prav lično jo napravimo. Pa vrt mora biti lepši okoli hiše in grede s cveticami, kakor imajo ljudje tukaj. Cel raj si napravimo! Drug denar pa za potrebo denemo na stran in prav lepo hočemo živeti in skrbeti za svoje lepe otroke!“

In sporočil je, da hoče priti domu ravno na sveti večer.

„Pričakujte me, ker gotovo pridem!“ je dostavil v pismu. „Pa lepe jaslice napravite in lučico prižgite vanje. Miza bodi lepo belo pogrnjena in potvica bodi na njej! Ker tudi jaz vam prinesem lepo božičnico!“

* * *

Joj, kako počasi so potekali dnovi po tem pismu za Jerico in njene tri otroke, Jožka, Tinico in Petra!

Šteli so ure, minute in pripravljali za sprejem dragega očeta.

Konečno so vendar pričakali zaželjenega dne, — sveti večer je bil tu! In vse je bilo pripravljeno, kakor je pisal in naročil dragi oče.

Peter in Jožek — no, zdaj sta bila že krepka dečaka, Peter ednajst, a Jožek trinajst let — sta napravila v kotu nad mizo jaslice, kakoršnih še ni bilo v njih hiši. Tinica, desetletna Tinica pa je pomagala materi pripravljati potvico.

Jera je bila vsa zamišljena in ni skoro spregovorila besedice, le solze, — solze veselja so ji v enomer silile v oko. Da ga bode zopet videla, svojega ljubljenega moža, čez dolgih osem let, živega in zdravega, — oh, to presega vse, to bo njen najlepši sveti večer, — vse drugo se ji zdi ničevno proti radosti svidenja!

I seveda mora tudi vse storiti, da bo to svidenje popolnejše in to bo lahko! Saj zdaj ima s čim!

Poslal je v pisanju zopet lep bankovec — in s tem je nakupila kar se je dalo lepega in dobrega . . .

Res, tacega Božiča še ni bilo pri Nemirovih, kakor bo ta nocojšni!

Prav čedno opravi otroke in sama se opravi v praznično. Luč v jaslicah je prižgana, miza pogrnjena, na mizi . . .

„Tiho!“ reče h kratu Jera in vsi strmé pogledajo proti durim. „Tiho bodite, zdi se mi, da nekdo prihaja, — morda bo pa že kar tu . . .!“ dostavi vsa srečna in od veselja se skoro zjoče.

„Ne, ni šel!“ meni potem pomirjena in popravlja po mizi. „Saj pa tudi res še ni mogoče! V pismu pravi — no, Tinica, še enkrat preberi pismo!“

In Tinica prebere še enkrat pismo, v katerem stoji, da na sveti večer ob . . .

„Že zopet!“ reče Jera in hiti gledat proti vratim, kakor bi slutila nekoga prihajat. „Prav gotovo ne bo več daleč, ker se tako pogosto naznanja. Kar malo še potrpimo, vsaki čas ga bomo imeli, — otroci, vsaki čas. Veste kaj, malo zapojmo, tisto:“

Zvezdice božje
Migljajo lepo,
Odrpto široko
Je sveto nebo.

In žena prične s tresočim glasom, otroci pa za njo.

A h kratu reče Tinica, ozrša se skozi okno:

„Ali mama, saj ne migljajo zvezdice, ko pa tako zelo sneži!“

In Jera tudi pogleda skozi okno ter vzklikne:

„Za božjo voljo, pa res! Kako zelo je začelo! Vse bo zapadel! Pa to nič ne stori, vseeno pojmo, ta mi tako dopade.“

In kako lepo bo to, ko zasliši petje, svetobožično petje v svoji ljubi domači hiši, ko pride. Torej dalje, otroci, le naprej:

Duhovi nebeški . . .

Sveti križ božji! To je pa nekaj čudnega! Prav zdelo se mi je, da . . . jaz moram vendar pogledati . . .“

In Jera stopi pred hišo, da vidi, ali res ne hodi kdo okoli hiše, ker se ji tako vse čudno sliši.

A nič ne ugleda.

V nižavi sliši pokati topiče in petje koledvancev se razlega doli v vasi. A tu gori v bregu je vse mirno, vse tiho; le sneg, ta strašen sneg neznansko siplje in siplje . . .

„Veste kaj, otroci moji“, reče Jera, stopivša v hišo. „Jaz grem očetu naproti. Morda težko nese, ko piše, da prinese lepo božičnico, ali pa morebiti ne zna več prav pota. Kar lepo pridni in mirni bodite, prepevajte božičnice in molite, gotovo kmalo prideva — z očetom. Pa le pridni bodite!“ dostavi še med vratmi in požuga s prstom, nato pa izgine v noči.

* * *

Visok sneg je že padel in zametel vso stezo, držečo s hriba doli v vas, a padal je dalje in padal.

Jera ga je bredla skoro do pasu in le s težavo se je pomikala naprej nizdol proti vasi.

Pride do vaške cerkve — pa vstopi.

Notri je vladal še mrak, le lučica pred Najsvetejšim je brlela in razprostirala svoj rudeči svit po tistem prostoru.

Jera poklekne in vroče moli k Bogu, da bi obvarval dragega moža kake nevarnosti. Glasno zdihuje in šepče in njen vzdih in šepet je tako čudno, tako grozno odmeval po praznoti svetišča.

Tresoča se od mraza in razburjenja gre zopet iz cerkve in se poda na cesto, po kateri bi moral priti Tone. A ni je žive duše, sneg pa pada v gostih metejih, da si ga reva komaj otreša z obleke.

Konečno zagleda prihajati nasproti nekaj črnega — in srce jej jame močno vtripati.

„On bo, — hvala Bogu!“ reče in obstane, da bi ga počakala. Ves trud, vsa skrb je pozabljena v tem trenutku, — saj ga bo objela prav kmalu!

Ono črno se pomika čedalje bližje, — že je tu. „Jera! Kaj pa ti tukaj delaš — v takem snegu?“

„Za pet ran, — ali ni Tone?“ vzklikne Jera žalostna, videvša, da se je varala in je le neki znanec iz bližnje vasi.

„Tone?“ pravi oni. „Ali Toneta čakaš, tvojega Toneta? — I kajpada sem ga videl, — pa iz Amerike gre, je dejal. O kedaj sva že govorila ondile pri Logarju, — pred več ko eno uro. Saj bi moral že biti doma, če se ni kje zapoznil, pri znancih ka-li“, pripoveduje oni odhajaje.

Jera niti ne posluša do konca, marveč hitro obrne proti vasi in kar po celem snegu gazi vkreber proti svoji koči.

„Da bi bil že doma in jaz reva tavam tukaj okrog in ga iščem“, govori sama seboj in pospeši hojo v hrib.

„Oh, da bi bil doma, da bi bil že doma, jaz pa da bi ga ne videla“, toži in solze jo oblivajo.

Kolikor jej moči dopuščajo, rine se skozi sneg, pri tem pa vleče na uho glasove, ki prihajajo od koče.

Da, tako mило se glasi to petje — njenih otrok, tam gori v razsvetljeni koči, — tako čarobno jej udarja na uho ta sladka božična pesem:

Zvezdice božje
Migljajo lepo,
Odrpto široko
Je sveto nebo.
Duhovi . . .

Ali zdaj revica ne more več, — moči jej opešajo, v glavi jej začne močno zveneti in skozi to zvenenje čuje le še pretrgane glasove one pesmi v svoji koči.

Toliko, da še more zašepetati:

„Ne morem, ne morem več. Odpočiti si moram nekoliko, — pa moliti moram, — moliti!“

Roki sklene k molitvi in vsa otrpla od mraza pade na kolena v globoki sneg . . .

* * *

Mej tem je otroke v koči obšel strah.

Dolgo so čakali na očeta in mater, da prideta — skupaj. Oh, to bi bilo veselje!

A niso jih mogli pričakati.

Stisnejo se skupaj in glasneje pojo in glasneje, da bi odganjali grozo, ki jih objema.

Da, groza!

Ali ni bilo enkrat, kakor bi stala pri oknu, mati in oče, ter bi njih mrtvaško blede obličja zrla notri v zakurjeno izbo na nje, svoje ljubljene otroke?

In božična pesem zadoni iz njih grl plaho, kričeče, da se je moralo razlegati daleč na okrog in da bi jo morala slišati draga roditelja in iti za njo — domu, — k njim, ki jih tako ljubijo!

Ali dragih ni in ju ni! Že bije polnoči in doli iz vaške cerkve doni gori v tiho samoto pesem polnočnice:

„Zvezdice božje . . .“ —

A dragih ni!

Naposled se loti utrujenost nedolžnih pevcev in v skupnem objemu — zaspé . . .

In medlo gori lučica v jaslicah, — mrklo utrip in — ugasne, kakor ugasne človek v smrti, — pa zopet močno zasveti in zaplapola, da sega s svojim žarkom v slednji kotiček tihe koče, iščeč ondi živih bitij . . . in njen zadnji žarek obšine spečo trojico otrok, ob kateri stojita, blagoslavljaljoč jo, blaga, jasna duhova . . .

* * *

Mir vlada v koči, mir zunaj po širni snežni naravi!

Proti jutru je ponehal sneg in jasno zvezdnato nebo sprostre svoj bliščeči plašč nad tiho zemljo.

Veselo migljajo zvezd jasni zbori in gledajo na zemljo, govoreč skrivnostni govor, — z neba doli pa doni božična pesem dalje in dalje — večni zastori se dvignejo in v zorni jasnosti speta ona duhova . . . notri v brezdanji kras nebeškega raja . . .

* * *

Koj zarana se je razširil po vasi in še dalje okrog glas o grozni nesreči.

Vse je hitelo skupaj, da vidi nesrečna stariša.

In ko je prisijalo izza daljnih gor zlato jutranje solnce, obsijalo je strašen prizor.

V snegu je klečala zmrznjena — Jera mrtva in njeni roki ste bili še vedno sklenjeni k molitvi. In prav blizu nje, — skoro bi ga bila lahko zadela, je ležal on, Tone, mrtev. V roki je tiščal debelo denarnico, v kateri je bilo lep sveženj bankovcev in družega denarja. Ubogi mož je zabredel v celi sneg in padel, pa morda utrujen zaspal in se zadušil.

Oh, to je bil žalosten Sveti dan pri Nemirovih.

Mesto da bi ga praznovali vsi združeni, veseli in srečni ob tolikih denarjih, — pa kar dva mrliča.

Ljudje so bredli celi sneg in hodili kropit, pa zmajevali z glavami in jokali, da je moralo odmevati gori v brezsrčno nebo, od koder je padala vso noč — bela smrt in oropala uboge sirote dobrih, ljubljanih starišev.